

กระบวนการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ โดยเฉพาะในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน บริการ และอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน
3. เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ และงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าว

ข้อสมมุติฐาน

1. โครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือจะมีระบบโครงสร้างแบบเดียวกัน และเหมือนกันตามลักษณะของโครงสร้าง
2. งานบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือทั้ง 5 ประเภท จะมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและเท่า ๆ กันทั้ง 5 ประเภท
3. ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ และงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทจะมีปัญหาที่เกี่ยวกับระบบการศึกษาและแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของแต่ละท้องถิ่น

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือตามหลักภูมิศาสตร์คือ กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานีรวม 16 จังหวัด

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่องนี้ใช้จังหวัด (Cluster Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกมาประมาณร้อยละ 20 ของจังหวัดที่มีอยู่ในภาคเหนือทั้งหมด 16 จังหวัด ใช้เลือกจังหวัดใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มตัวอย่าง (Random Numbers Sampling) จึงได้จังหวัดที่เป็นตัวอย่าง 3 จังหวัดคือ

1. จังหวัดเชียงใหม่
2. จังหวัดพิษณุโลก
3. จังหวัดสุโขทัย

เมื่อนำเอาจังหวัดทั้ง 3 จังหวัดที่สุ่มเป็นตัวอย่างไปมาพิจารณาจะเห็นได้ว่า จังหวัดเชียงใหม่จะเป็นตัวแทนของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน 7 จังหวัด ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน ส่วนจังหวัดพิษณุโลก และสุโขทัยจะเป็นตัวแทนของจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จังหวัดทั้ง 3 จังหวัดที่สุ่มมาได้เป็นตัวอย่างมีการกระจายเป็นอย่างดี

เมื่อใดจังหวัดตัวอย่าง 3 จังหวัดแล้ว จึงได้สำรวจว่าจังหวัดตัวอย่าง ทั้ง 3 จังหวัดนั้น แต่ละจังหวัดมีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นั้น ๆ เท่าใด ปรากฏว่ามีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ๆ ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สุ่มมาได้ เป็นตัวอย่าง¹

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา/โรงเรียน
เชียงใหม่	802
พิษณุโลก	377
สุโขทัย	323
รวม	1,502

เมื่อใดจังหวัดตัวอย่างและจำนวนโรงเรียนประถมศึกษา ในองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดที่สุ่มมาได้เป็นตัวอย่างแล้ว ได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเลือกโรงเรียนมาใช้ในการ วิจัยประมาณรอยละ 1 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สุ่มมาได้ เป็นตัวอย่าง ซึ่งได้จำนวนโรงเรียนดังนี้

¹ กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, ทำเนียบโรงเรียนปีการศึกษา 2515 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2517), เล่ม 1 และเล่ม 2.

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ได้ 8 โรง²
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ได้ 4 โรง³ (เศษเกินครึ่งปัดขึ้น)
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ได้ 3 โรง⁴ (เศษปัดทิ้ง)

เมื่อได้จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่สุ่มมา ได้เป็นตัวอย่างแล้ว ได้ใช้วิธีเลือกอำเภอในองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สุ่มมาได้เป็นตัวอย่าง โดยให้จำนวนอำเภอเท่ากับจำนวนโรงเรียน ที่คำนวณได้ในแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ทั้งนี้เพื่อให้อำเภอกระจายกันในแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มตัวอย่างปรากฏว่า ได้อำเภอขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สุ่มมาได้เป็นตัวอย่าง ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่⁵ 7 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ คือ
 - 1.1 อำเภอเมืองเชียงใหม่
 - 1.2 อำเภอแมริม
 - 1.3 อำเภอฝาง
 - 1.4 อำเภอสันกำแพง
 - 1.5 อำเภอสันทราย
 - 1.6 อำเภอสารภี
 - 1.7 อำเภอจอมทอง
 - 1.8 กิ่งอำเภอดอยเต่า (ขึ้นกับอำเภอฮอด)

² ร้อยละ 1 ของ 802 โรง เท่ากับ 8.02 โรง มีเศษไม่ถึงครึ่งจึงปัดเศษทิ้ง

³ ร้อยละ 1 ของ 377 โรง เท่ากับ 3.77 โรง มีเศษเกินครึ่งจึงปัดขึ้นเป็น 1

⁴ ร้อยละ 1 ของ 323 โรง เท่ากับ 3.23 โรง มีเศษไม่ถึงครึ่งจึงปัดเศษทิ้ง

⁵ จังหวัดเชียงใหม่มี 18 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก⁶ 4 อำเภอ คือ
 - 2.1 อำเภอเมืองพิษณุโลก
 - 2.2 อำเภอบางระกำ
 - 2.3 อำเภอพรหมพิราม
 - 2.4 อำเภอวังทอง
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย⁷ 3 อำเภอ คือ
 - 3.1 อำเภอกงไกรลาศ
 - 3.2 อำเภอศรีสัชนาลัย
 - 3.3 อำเภอศรีสำโรง

เมื่อใดอำเภอของแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่สุ่มมาได้เป็นตัวอย่างแล้วได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในอำเภอนั้น ๆ มาเป็นตัวอย่างอำเภอละ 1 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าได้โรงเรียนที่สุ่มมาได้เป็นตัวอย่างดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ 8 โรงเรียน คือ
 - 1.1 อำเภอเมืองเชียงใหม่ ไต่แก โรงเรียนวัดบวกรกรหลวง
ตำบลท่าศาลา
 - 1.2 อำเภอแมริม ไต่แก โรงเรียนบ้านวังหมุ่น
ตำบลสันโป่ง
 - 1.3 อำเภอฝาง ไต่แก โรงเรียนวัดศรีคงเย็น
ตำบลปงคำ

⁶จังหวัดพิษณุโลกมี 7 อำเภอกับ 1 กิ่งอำเภอ.

⁷จังหวัดสุโขทัยมี 8 อำเภอ.

- 1.4 อำเภอสันกำแพง ไตแก โรงเรียนวัดสันโค้ง
ตำบลทรายมูล
- 1.5 อำเภอสันทราย ไตแก โรงเรียนบ้านเจดีย์แม่ครัว
ตำบลแม่แฝกใหม่
- 1.6 อำเภอสารภี ไตแก โรงเรียนวัดป่าแดด
ตำบลสารภี
- 1.7 อำเภอจอมทอง ไตแก โรงเรียนบ้านวังน้ำหยาด
ตำบลบ้านแม่
- 1.8 กิ่งอำเภอกอยเต่า ไตแก โรงเรียนบ้านหนองผักมุง
ตำบลทาเคือ
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก 4 โรงเรียน คือ
- 2.1 อำเภอเมืองพิษณุโลก ไตแก โรงเรียนวัดจอมทอง
ตำบลจอมทอง
- 2.2 อำเภอบางระกำ ไตแก โรงเรียนวัดบ้านไร่
ตำบลบางระกำ
- 2.3 อำเภอพรหมพิราม ไตแก โรงเรียนวัดทับยายเชียง
ตำบลทับยายเชียง
- 2.4 อำเภอวังทอง ไตแก โรงเรียนพิณพลราษฎร์
ตั้งตรงจิตร 12
ตำบลวังทอง
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย 3 โรงเรียน คือ
- 3.1 อำเภอกงไกรลาศ ไตแก โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง
ตำบลบ้านกร่าง
- 3.2 อำเภอศรีสัชนาลัย ไตแก โรงเรียนหาดเสี้ยววิทยา
ตำบลหาดเสี้ยว

3.3 อำเภอศรีสำโรง ไค้แก๋ โรงเรียนวัดคสองโป่ง (ธรรมภานบ่ารุง) คำวลสามเว็อน

ผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม (หรือแบบสำรวจ) ในการวิจัยครั้งนี้ 3 ประเภท คือ
ประเภทที่ 1 ผู้บริหารการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด
 ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขาธิการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด
 หัวหน้าส่วนการศึกษา นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอและ
 ครูใหญ่

ประเภทที่ 2 นักวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย คีษานีเทศกฝ่ายสามัญศึกษา
 ประจำจังหวัด วิทยากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และครู

ประเภทที่ 3 ประชาชน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการศึกษาของโรงเรียน
 ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนที่อยู่ภายในรัศมี 2 กิโลเมตรจากโรงเรียนนั้น ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม หรือแบบสำรวจ (Questionnaire) ที่ไค้สร้างขึ้น เพื่อการวิจัยครั้งนี้โดยเฉพาะ โดยไค้สร้างแบบสำรวจขึ้น 3 ชุดคือ

1. แบบสำรวจที่ 1 สำหรับผู้บริหาร
2. แบบสำรวจที่ 2 สำหรับนักวิชาการ
3. แบบสำรวจที่ 3 สำหรับประชาชน

การสร้างแบบสำรวจในแต่ละชุดนั้น ไค้ใช้งาน 5 ประเภท ของงานบริหาร
 การศึกษาเป็นหลัก ซึ่งไค้แก๋

1. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. งานวิชาการ
3. งานบุคคล
4. งานกิจการนักเรียน
5. งานธุรการ การเงิน บริการ และงานอื่น ๆ ในประเภทเดียวกัน⁸

งานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทนี้ สมมุติว่า รวมกันแล้วมีน้ำหนักเท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ตอบแบบสำรวจมี 3 ประเภท ซึ่งมีลักษณะของหน้าที่และความรับผิดชอบในงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทไม่เท่ากัน จึงได้ให้น้ำหนักเป็นสัดส่วนของงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท แก่ตอบแบบสำรวจทั้ง 3 ประเภท ดังนี้

ผู้บริหารการศึกษา :

1. งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในน้ำหนักเท่ากับ 16.66%
2. งานวิชาการ ในน้ำหนักเท่ากับ 25.00%
3. งานบุคคล ในน้ำหนักเท่ากับ 25.00%
4. งานกิจการนักเรียนในน้ำหนักเท่ากับ 16.66%
5. งานธุรการ การเงิน บริการและอื่น ๆ ในน้ำหนักเท่ากับ 16.66%

นักวิชาการ :

1. งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในน้ำหนักเท่ากับ 16.66%
2. งานวิชาการ ในน้ำหนักเท่ากับ 33.33%

⁸ ภิญโญ สาร, หลักบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่สอง แก้ไขเพิ่มเติม ; กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2516), หน้า 63-71.

3. งานบุคคล ใหน้าหนักเท่ากับ 8.33%
4. งานกิจการนักเรียน ใหน้าหนักเท่ากับ 33.33%
5. งานธุรการ การเงิน บริการและอื่น ๆ ใหน้าหนักเท่ากับ 8.33%

ประชาชน :

1. งานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใหน้าหนักเท่ากับ 30.00%
2. งานวิชาการ ใหน้าหนักเท่ากับ 20.00%
3. งานบุคคล ใหน้าหนักเท่ากับ 10.00%
4. งานกิจการนักเรียน ใหน้าหนักเท่ากับ 20.00%
5. งานธุรการ การเงิน บริการและอื่น ๆ ใหน้าหนักเท่ากับ 20.00%

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการศึกษาแบบการศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคในการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง บทความ ความคิดเห็น คำปราศรัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่เป็นหนังสือเล่มต่าง ๆ ได้ทำการรวบรวม แล้วใช้หลักการทางการวิจัย วิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารนั้น ๆ เพื่อสรุปหาความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา

2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับตัวบุคคล หรือการทำงานของบุคคล เก็บข้อมูลได้โดยอาศัย

- 2.1 ใช้แบบสอบถาม ถามถึงงานที่ทำและปัญหาในการทำงานทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ งานบริหารในความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน และงานบริหารธุรการ การเงิน บริการและอื่น ๆ แล้วนำมาศึกษา โดยใช้หลักการวิจัยมาวิเคราะห์ (ดูภาคผนวก 2 หน้า 370) .

- 2.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลที่ออกแบบสอบถามเป็นจำนวนมากควย การสังเกตผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตการทำงาน ของหน่วยงานที่ศึกษา แล้วบันทึกถึงรายละเอียด ตลอดจนพฤติกรรม ในการทำงานของผู้คคลในหน่วยงานนั้น แล้วนำมาบันทึกการสังเกต มาวิเคราะห์โดยในหลักของการวิจัย
- 2.3 ภาพถ่าย ผู้วิจัยได้ถ่ายภาพหน่วยงานที่ไปศึกษาไว้ทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะได้ถ่ายภาพสิ่งที่ดีและเด่น ๆ ของหน่วยงานไว้เป็น หลักฐาน แล้วนำภาพถ่ายมาวิเคราะห์ตามหลักของการวิจัยควย

การสร้างแบบสอบถาม

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยในโครงการงานวิจัย ของกองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (ภาคผนวก 1 หน้า 350) เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา ในระดับโรงเรียน ประถมศึกษาทั่วประเทศ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนใน สังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนเทศบาล และโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นงาน ที่ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยกว้างขวาง โดยมีผู้วิจัยร่วมกัน 10 คน⁹ ซึ่งผู้วิจัยทั้งหมดได้ ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันหลายครั้ง ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อต้องการให้ได้แบบ สอบถามที่เหมาะสมที่สุด¹⁰ โดยมีวิธีการดำเนินงานเป็นขั้น ๆ ดังนี้

⁹ เป็นนิสิตชั้นปริญญาโทในภาควิชาการบริหารและวางแผนการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 คน และเป็นนิสิตชั้นปริญญาโทในแผนกวิชาบริหารการศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 8 คน (ดูในภาคผนวก 1 หน้า 350).

¹⁰ โดยได้รับคำแนะนำปรึกษาจากคณาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยทั้งสองมหาวิทยาลัย ร่วมกับคณะกรรมการในโครงการวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติอีก หลายท่าน (ดูในภาคผนวก 1 หน้า 350).

1. ลักษณะแบบสอบถาม

- 1.1 สร้างแบบสอบถามเพื่อให้ไต่ถามข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงสร้างงานที่ปฏิบัติ และปัญหาของงานทั้ง 5 ประเภท ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 1.2 คำถามในแบบสอบถาม เป็นคำถามในเชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดพฤติกรรมออกมาได้ โดยสร้างคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
- 1.3 กำหนดสร้างแบบสอบถามขึ้นเป็น 3 ชุด คือ
- 1.3.1 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอและครูใหญ่ จำนวนคำถาม 60 ข้อ
- 1.3.2 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายสามัญศึกษา-ประจำจังหวัด วิทยากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและครู จำนวนคำถาม 60 ข้อ
- 1.3.3 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มประชาชน ได้แก่ กรรมการศึกษาของโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนรอบ ๆ โรงเรียน จำนวนคำถาม 50 ข้อ
- 1.3.4 จำนวนข้อทดสอบตามเนื้อหาของงานบริหารการศึกษา ทั้ง 5 ประเภท แบ่งอัตราส่วนจำนวนของข้อคำถามออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนข้อทดสอบในแบบสอบถาม สำหรับกลุ่มตัวอย่างสามกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	งานบริหารการศึกษา					
	ความสัมพันธ์กับชุมชน	วิชาการ	บุคลากร	กิจการนักเรียน	ธุรการฯ	รวม
กลุ่มผู้บริหาร						
การศึกษา	10	15	15	10	10	60
กลุ่มนักวิชาการ	10	20	5	20	5	60
กลุ่มประชาชน	15	10	5	10	10	50

2. การปฏิบัติในการสร้างแบบสอบถาม

2.1 กำหนดขอบข่ายของแบบสอบถามออกตามขอบข่ายของงาน

5 ประเภท ดังกล่าวมาแล้ว

2.2 แบ่งผู้วิจัยทั้งหมดออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ให้ทำหน้าที่ศึกษาเนื้อหาและขอบข่ายของงานบริหารการศึกษาแต่ละประเภท แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามของแต่ละกลุ่มมาพิจารณารวมกัน และได้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม แล้วนำเสนอคณะกรรมการและอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย เพื่อพิจารณาและแก้ไขปรับปรุง ใดทำเช่นนี้อยู่ 4 ครั้ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ดีที่สุด

2.4 นำข้อทดสอบที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทำการทดลองสอบ (Try-out) กับผู้บริหารการศึกษา ครู และประชาชนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย แต่มิใช่โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างจังหวัดที่ไปทำการทดลองสอบ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา

หนองคาย และเขตพระนคร ในกรุงเทพมหานคร ใ้ทำการ
ทดลองสอบในระหว่างวันที่ 17-25 ธันวาคม 2517

- 2.5 เมื่อรวบรวมแบบสอบถามแล้ว ใ้ นำแบบสอบถามนั้นมาวิเคราะห์
เพื่อเลือกเอาข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง
- 2.6 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของข้อทดสอบโดยวิธี Coefficient-
alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891 ส่วนความเที่ยงตรง
นั้นได้ใช้วิธีพิจารณาจากความถูกต้องเนื้อหา ใ้ตรงกับสาระสำคัญ
ที่ต้องการสอบถามของแบบสอบถามเป็นรายชื่อ
- 2.7 คำเนิการพิมพ์แบบสอบถาม (หรือแบบสำรวจ) โดยพิมพ์ที่โรงพิมพ์
อักษรสัมพันธ์ 117-119/2 หน้าวัดราชบพิศ ถนนเฟื่องนคร
กรุงเทพมหานคร การจัดทำเป็นรูปเล่มกระดาษครี๊ สวยงาม
ตัวอักษรที่พิมพ์ชัดเจนและอ่านง่าย ปกใช้กระดาษสีต่าง ๆ เพื่อ
ใ้ผู้ตอบมีความสนใจและเห็นอกเห็นใจผู้วิจัยเพียงพอ ที่จะร่วมมือ
อย่างดี คำอธิบายวิธีตอบ มีตัวอย่างประกอบพร้อม
สำหรับปกซึ่งใช้กระดาษสีนั้น ใช้สีสำหรับแต่ละกลุ่ม
ผู้ตอบแบบสำรวจคนละสี เพื่อให้เห็นชัดเจน แนนอนและไม่ปะปนกัน
ดังนี้

แบบสำรวจที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ใช้ปกสีฟ้า

แบบสำรวจที่ 2 สำหรับนักวิชาการ ใช้ปกสีเขียวอ่อน

แบบสำรวจที่ 3 สำหรับประชาชน ใช้ปกสีชมพู

หนังสือขอความร่วมมือของผู้วิจัย ก็ได้จัดพิมพ์โดยโรงพิมพ์อักษร-
สัมพันธ์ด้วย เพื่อให้ชัดเจน สวยงาม และเป็นที่ยึดถือของผู้ตอบ
แบบสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ไต่ถามเป็นการเป็นลำดับ ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือของหัวหน้าแผนกวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการไปสำรวจข้อมูลยังจังหวัดที่เลือกได้เป็นตัวอย่างไปแสดงต่ออธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครองไต้วิทย์ ให้จังหวัดที่เลือกได้เป็นตัวอย่างทราบล่วงหน้าประมาณ 7 วัน และอธิบดีกรมการปกครอง ไต่ออกหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดที่เลือกได้เป็นตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการสำรวจข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูล (ดูภาคผนวก 1 หน้า 350)
2. นำหนังสือของ นายสุบรรณ จันทรकुณา ในนามของคณะผู้ทำการวิจัย ไปแสดงต่อเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีและเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ไต่ออกหนังสือถึงผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์และสังเกตโรงเรียน (ดูภาคผนวก 1 หน้า 350)
3. นำหนังสือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญา สาทร หัวหน้าแผนกวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ดูภาคผนวก 1 หน้า 350) พร้อมทั้งหนังสือของอธิบดีกรมการปกครอง และหนังสือของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ไปแสดงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่เลือกได้เป็นตัวอย่าง แล้วผู้ว่าราชการจังหวัดที่เลือกได้เป็นตัวอย่าง ไต่ออกหนังสือถึงหัวหน้าส่วนอำเภอ (นายอำเภอ) ที่เลือกได้เป็นตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการสำรวจข้อมูลที่ต้องการ
4. ผู้วิจัยไต่ออกสำรวจข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอให้ตอบแบบสอบถาม ทำการสัมภาษณ์โดยตรง และทำการสังเกตต่าง ๆ ด้วยตนเอง
5. การสำรวจข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ไต่กระทำระหว่างวันที่ 6 มกราคม 2518 ถึงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2518 รวมเป็นเวลา 6 สัปดาห์

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

แบบสอบถามที่นำไปทดสอบกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 69 ฉบับ ได้รับคืนมา 69 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 แบบสอบถามศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษา ประจำจังหวัด และวิทยากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 ฉบับ ได้รับคืน 36 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 แบบสอบถามที่นำไปทดสอบกลุ่มตัวอย่าง นักวิชาการ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 ฉบับ ได้รับคืนมา 145 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.66 แบบสอบถามกลุ่มประชาชน จำนวน 150 ฉบับ ได้รับคืนมา 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.66

ในจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 405 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 398 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.15 เมื่อได้ตรวจแบบสอบถามแล้ว ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ใช้ไม่ได้ไม่มีเลย และแบบสอบถามบางฉบับให้ข้อมูลส่วนตัวไม่ครบ แต่ก็สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จึงได้ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 398 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีสถิติ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางวิเคราะห์ และร้อยละ โดยการแยกประเภทผู้บริหารการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท แยกประเภท นักวิชาการออกเป็น 2 ประเภท ส่วนประชาชนไม่แยกประเภท ดังกล่าวมาข้างต้น แล้วหาความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อที่แต่ละประเภท แล้วคิดคำนวณเป็นร้อยละว่าเป็นร้อยละเท่าไรของผู้ตอบทั้งหมดในแต่ละข้อ แล้วจึงทำการวิเคราะห์ผลที่ปรากฏของแต่ละข้อไปตามลำดับ ในตอนสุดท้ายจะได้เปรียบเทียบงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม โดยส่วนรวมทั้งหมดอีกครั้งหนึ่งด้วย